Determinants i quantificadors

1 L'article: «lo» no existeix

En català no hi ha article neutre *lo*. Segons el cas, es fa servir *el*, *allò* o una altra construcció:

INCORRECTE	CORRECTE
lo que m'has dit	el que m'has dit, allò que m'has dit
lo millor	el millor
lo bo és que…	el que és bo és que…, la gràcia és que…
a lo millor	potser
no saps lo cansat que estic	no saps com n'estic, de cansat

Tampoc no es posa article davant d'un infinitiu que fa de verb: *Caminar és saludable*, no «el caminar».

2 Numerals

- **Dos** té femení: *dues* (*dues-centes pàgines*). **Un** també: *vint-i-una persones*.
- Els **ordinals** a partir del cinquè es fan amb -è, -ena: *cinquè, sisè, setè, vuitè, novè, desè*; *la cinquena planta*.
- *Cent* i *mil* no porten *un* davant: *cent persones*, *mil euros*.

3 Cap, ningú, res

- En frases negatives, porten **no** davant del verb si van darrere: *No he vist ningú*, *No hi ha cap problema*. Si van davant, el *no* és opcional: *Ningú (no) ho sap*.
- En interrogatives i condicionals, **cap** vol dir *algun*: *Tens cap pregunta?*

4 Quantificadors formals

- **Ambdós, ambdues**: tots dos. *Ambdues parts han signat l'acord.*
- **Sengles**: un per a cadascun. *Els dos guanyadors van rebre sengles diplomes* (un diploma cadascun).
- **Llur, llurs**: possessiu de diversos posseïdors, propi del registre formal. *Els veïns van defensar llurs drets.*
- **Cada** va sempre amb un nom; sol, és **cadascun** o **cada un**: *Costen deu euros cadascun*.

5 Mig i mitja

Concorda amb el nom: *mig quilo*, *mitja hora*, *mitja dotzena*. Sense guionet.

Practica-ho

Omple els buits. Les solucions són al final.

1 No et pots imaginar _____ que m'ha dit.

○ el ○ la ○ lo

2 Han venut _____ entrades en una hora.

○ dos-cents ○ dues-centes ○ dues-cents

3 Viu a la _____ planta.

○ cinquena ○ cinquera ○ quinta

4 _____ cada dia és bo per a la salut.

○ Caminar ○ El caminar ○ Lo caminar

5 No hi ha _____ problema.

○ algun ○ cap ○ ningun

6 _____ parts han signat l'acord.

○ Ambdues ○ Cadascunes ○ Sengles

7 Les entrades costen deu euros _____.

○ cada ○ cadascuna ○ cadauna

8 Ha trigat _____ hora a arribar.

○ mig ○ mitja ○ mitjana

Les meves notes

Solucions

1. **el**. En català no hi ha article neutre «lo»: «el que».
2. **dues-centes**. Concorda amb «entrades» (femení): «dues-centes».
3. **cinquena**. Ordinal femení: «cinquena».
4. **Caminar**. No es posa article davant d'un infinitiu que fa de verb.
5. **cap**. En una frase negativa, «cap». «Ningun» no és normatiu.
6. **Ambdues**. «Ambdues»: totes dues.
7. **cadascuna**. Sense nom al darrere, «cadascuna» (o «cada una»).
8. **mitja**. «Mig» concorda amb el nom: «mitja hora».